

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Az európai uniós jegyzék várható 2025. évi bővítése, a fajok magyarországi helyzetének áttekintése

Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos szakmai értekezlet

Agrárminisztérium, Kupolaterem

2024. december 10.

Diószegi-Jelinek Laura

AGRÁRMINISZTÉRIUM, TERMÉSZETMEGŐRZÉSI FŐOSZTÁLY

Unió számára veszélyt jelentő IAS jegyzék I.

- Kihirdetés formája: végrehajtási rendeletek.
- Jegyzék elfogadása:
 - Európai Bizottság előkészíti
 - döntéselőkészítő szakértői bizottság és tudományos fórum, társadalmi egyeztetés → tagállamok szavaznak
- A jegyzék módosítása:
 - hatévente kell felülvizsgálni + dinamikus bővítés
- Egységes kritériumok:
 - káros hatást gyakorolnak a biodiverzitásra,
 - előnyben részesülnek:
 - kevés helyen megtelepedett, vagy az unióban még nem jelenlévő, de potenciálisan veszélyt jelentő fajok terjedésének megelőzése,
 - széles körben elterjedt legveszélyesebb hatást gyakorló fajok.
- Minden felvételre javasolt fajra részletes kockázatelemzés készül

Kockázatelemzések

- 1143/2014 EU IAS Rendelet 5. cikk
- A Bizottság (EU) 2018/968 felhatalmazáson alapuló rendelete *az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos kockázatértékelések tekintetében történő kiegészítéséről*
- 8 komplex tételt tartalmazó értékelési szempont – 30-100 oldalas dokumentumok
- Ez a komplex kockázatértékelés fontos a gazdasági szempontok vizsgálata miatt is – különböző ágazatok figyelembevétele
- Átfogó értékelést ad a hatások nagyságrendjéről és az elemzés megbízhatóságáról is
- 5 különböző tagállami szakértő bíráló mindegyik listára javasolt fajhoz tartozó kockázatelemzés esetében

Contents

SECTION A – Organism Information and Screening.....	3
SECTION B – Detailed assessment	13
1 PROBABILITY OF INTRODUCTION.....	13
2 PROBABILITY OF ENTRY	23
3 PROBABILITY OF ESTABLISHMENT.....	33
4 PROBABILITY OF SPREAD	41
5 MAGNITUDE OF IMPACT.....	47
Biodiversity and ecosystem impacts	47
Ecosystem Services impacts	52
Economic impacts	54
Social and human health impacts.....	57
Other impacts	59
RISK SUMMARIES	61
REFERENCES.....	63
Distribution Summary	71
ANNEX I Scoring of Likelihoods of Events.....	73
ANNEX II Scoring of Magnitude of Impacts	74
ANNEX III Scoring of Confidence Levels	75
ANNEX IV Ecosystem services classification (CICES V5.1, simplified) and examples	76
ANNEX V EU Biogeographic Regions and MSFD Subregions	79
ANNEX VI Delegated Regulation (EU) 2018/968 of 30 April 2018	80
ANNEX VII Projection of climatic suitability for <i>Axis axis</i> establishment.....	81
Aim	81
Data for modelling	81
Species distribution model.....	83
Results.....	85
Caveats to the modelling	94
References.....	95

Unió számára veszélyt jelentő IAS jegyzék II.

- Jelenleg összesen 88 faj szerepel a jegyzéken.
- Ebből jelenleg 41 növényfaj és 47 állatfaj van:
 - ✓ terjedési útvonalak vizsgálata,
 - cselekvési tervek a terjedési útvonalak alapján.
- Végrehajtási jegyzékek: 2016. július 13., 2017. július 12., 2019. augusztus 15., 2022. július 12.
- A jegyzéken szereplő fajokat tilos az EU-ban:
 - behozni, tartani, tenyészteni, termesztani, szállítani, forgalomba hozni, felhasználni vagy kereskedni velük, szaporítani, nevelés vagy termesztés céljára engedélyezni, környezetbe kibocsátani.

2025. évi első negyedéves bővítés

- **A Bizottság (EU) 2025/xxxx végrehajtási rendelete (Hatályos: 2025. xxxx-től)**
 - Az idegenhonos inváziós fajok jegyzékének negyedik bővítése várhatóan **31** fajjal
- **A bővítés során jegyzékre került fajok helyzete:**
 - *Magyarországon a természetben még nem észlelt fajok* - **23 faj** (17 állat- és 6 növényfaj)
 - *Magyarországon a természetben előforduló, de egyelőre nem tömegesen jelenlévő fajok* - **5 faj** (4 állat- és 1 növényfaj)
 - *Magyarországon a természetben széles körben elterjedt fajok* - **3 faj** (3 növényfaj)

Magyarországon a természetben még nem észlelt fajok

Nanozostera japonica

- Ázsia csendes-óceáni partvidékén őshonos tengeri növényfaj.
- Terjedési útvonal: szennyeződés, ballasztvíz.
- Sehol nincs önfenntartó állománya az EU-n belül.
- Tengeri fajok felvétele mindig problémás.

Ezüstös pampafű (*Cortaderia selloana*)

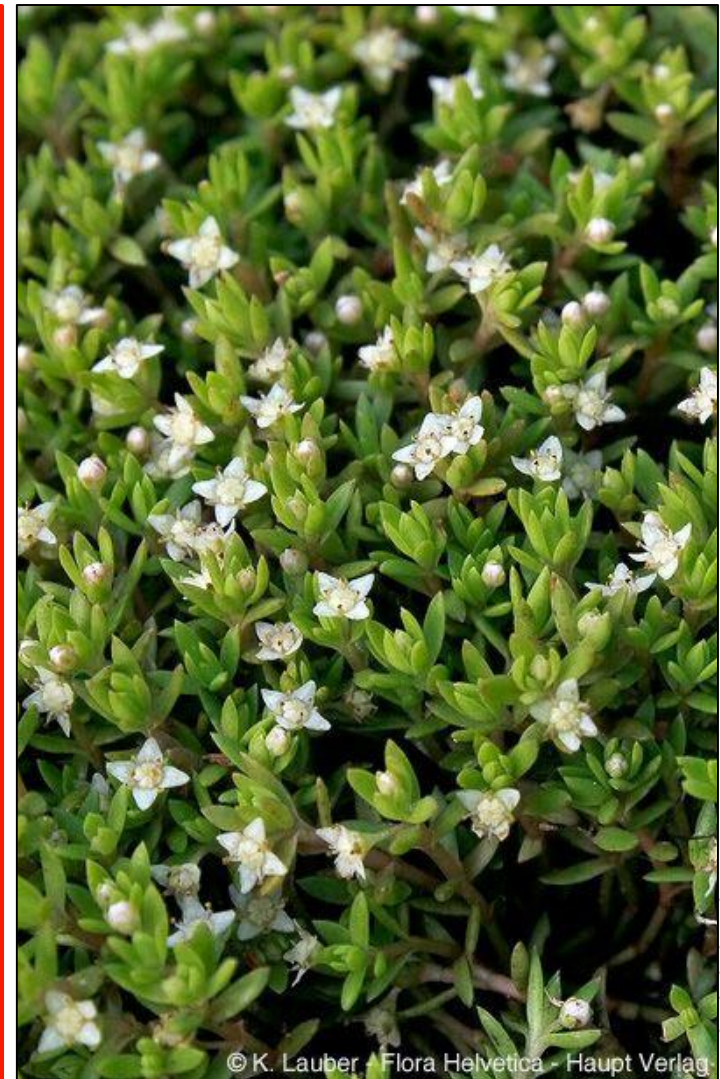
- Dél-Amerikában elterjedt növényfaj.
- Terjedési útvonal: kertészet, dísznövény-kereskedelem.
- Már több európai uniós tagállamban is megtelepedett.
- **Problémás a felvétele (fontos dísznövény).**

Crassula helmsii

- Ausztráliában és Új-Zélandon őshonos varjúhájféle.
- Terjedési útvonal: dísznövénykereskedelem.
- Már több európai uniós tagállamban is megtelepedett.
- **Legtöbb tagállam támogatja felvételét.**

Közönséges pletyka (*Tradescantia fluminensis*)

- Dél-Amerikában őshonos növényfaj.
- Terjedési útvonal: kertészet, dísznövény-kereskedelem.
- Több európai uniós tagállamban már megtelepedett.
- Több tagállam ellenzi felvételét (társadalmi megítélés, biodiverzitásra gyakorolt hatások).

Acacia mearnsii

- Ausztrália délkeleti részén őshonos növényfaj.
- Terjedési útvonal: kertészet, dísznövény-kereskedelem.
- Néhány európai uniós tagállamban már megtelepedett.
- Előzetesen minden tagállam támogatja felvételét.

Fokföldi borostyán (*Delairea odorata*)

- Dél-Afrikában őshonos növényfaj.
- Terjedési útvonal: kertészet, dísznövénykereskedelem, szennyeződés.
- Több európai uniós tagállamban már megtelepedett.
- Néhány tagállam nem támogatja felvételét (biodiverzitásra gyakorolt hatások).

Platydemus manokwari

- Új-Guineában őshonos laposféreg.
- Terjedési útvonal: növény-kereskedelem (talajban).
- Egyedül Franciaországból van adata, de önfenntartó állományáról itt sem tudnak.
- Előzetesen minden tagállam támogatja felvételét.

Obama nungara

- Dél-Amerikában őshonos laposféreg.
- Terjedési útvonal: növény-kereskedelem (talajban).
- Néhány európai uniós tagállamban már megtelepedett.
- Belgium nem, de a többi tagállam előzetesen támogatja felvételét.

Bipalium kewense

- Délkelet-Ázsiában őshonos
laposféreg.
- Terjedési útvonal: növény-
kereskedelem (talajban).
- Több európai uniós tagállamban már
megtelepedett.
- Belgium és Málta nem, de a többi
tagállam előzetesen támogatja
felvételét.

Asterias amurensis

- Északkelet-Ázsiában őshonos tengeri csillag.
- Terjedési útvonal: szennyeződés, ballasztvíz.
- Egyetlen EU-s tagállamból sincsen adata.
- Tengeri fajok felvétele mindig problémás.

Mulinia lateralis

- Közép- és Észak-Amerika partjai mentén őshonos kagylófaj.
- Terjedési útvonal: ballasztvíz.
- Néhány európai uniós tagállamban már megtelepedett.
- Előzetesen PL fejezte ki kétségeit a felvételről.

Cipangopaludina chinensis

- Ázsiában őshonos csigaféle.
- Terjedési útvonal: állatkereskedelem, táplálék, szennyeződés, halászat/ horgászat, ballasztvíz.
- Önfenntartó állomány: Belgium és Hollandia, de több EU-s tagállamban vannak igazolt észlelések.
- **Előzetesen minden tagállam támogatja felvételét.**

Brachyponera chinensis

- Kelet-Ázsiában őshonos hangyaféle.
- Terjedési útvonal: állat-kereskedelem.
- Egyedül Olaszországban (Nápoly) észlelték, önfenntartó állományáról sehol nem tudnak.
- Előzetesen minden tagállam támogatja felvételét.

Ázsiai óriás lódarázs (*Vespa mandarina*)

- Ázsiában őshonos darázsféle.
- Terjedési útvonal: szennyeződés.
- Egyetlen EU-s tagállamból sincsen adata.
- Előzetesen minden tagállam támogatja felvételét.

Ausztrál kék rák (*Cherax destructor*)

- Ausztrália középső és keleti részén őshonos rákféle.
- Terjedési útvonal: állat-kereskedelem.
- Néhány európai uniós tagállamban már megtelepedett.
- Legtöbb tagállam támogatja felvételét.

Kék tarisznyarák (*Callinectes sapidus*)

- Ausztrália középső és keleti részén őshonos rákfaj.
- Terjedési útvonal: ballasztvíz, szennyeződés, táplálék.
- Több európai uniós tagállamban már megtelepedett.
- Problémás a felvétele (kereskedelmi hasznosítás, hatékony fellépés ellene).

Mandzsucsík (*Misgurnus anguillicaudatus*)

- Kelet-Ázsiában őshonos halféle.
- Terjedési útvonal: állat-kereskedelem, táplálék.
- Néhány európai uniós tagállamban már megtelepedett.

■ **Előzetesen**
minden tagállam
támogatja felvételét.

Misgurnus bipartitus

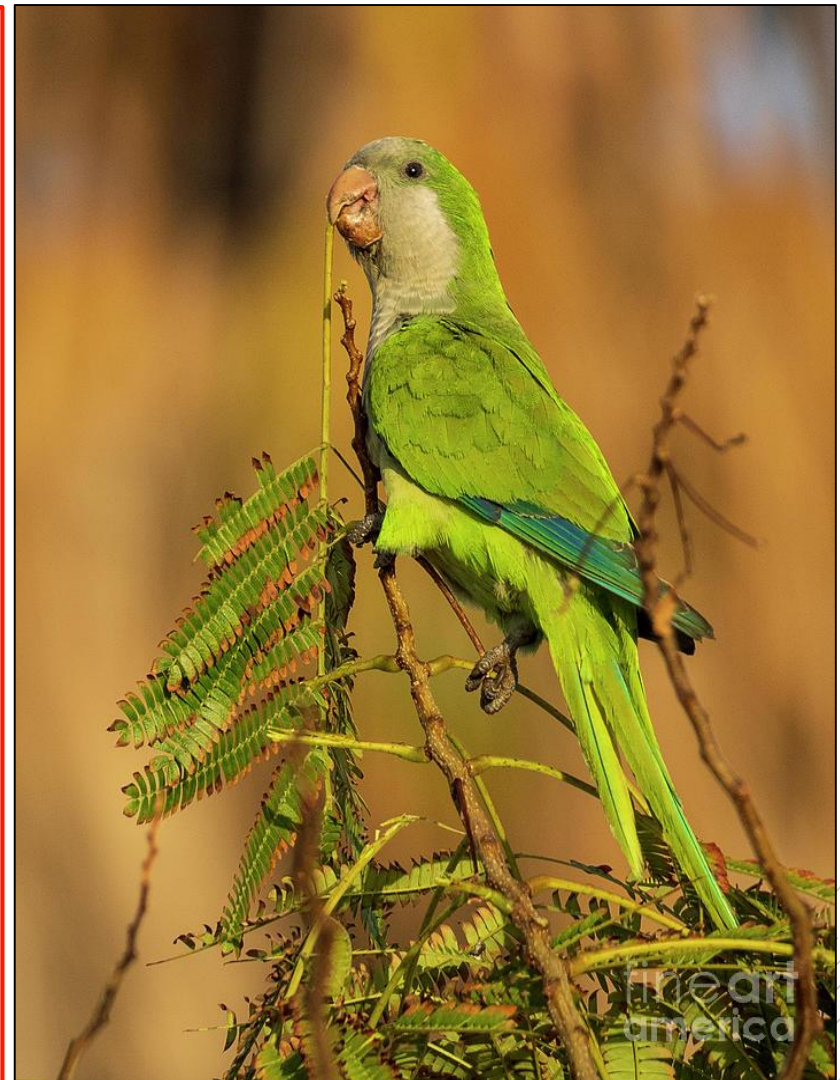
- Kínában, a Sárga-folyóban őshonos halféle.
- Terjedési útvonal: állat-kereskedelem, táplálék.
- Néhány európai uniós tagállamban már megtelepedett.
- **Előzetesen minden tagállam támogatja felvételét.**

Barátpapagáj (*Myiopsitta monachus*)

- Dél-Amerikában őshonos papagáj.
- Terjedési útvonal:
állat-kereskedelem, állatkertek.
- Több európai uniós tagállamban
már megtelepedett.
- Több tagállam ellenzi felvételét
(társadalmi megítélés,
biodiverzitásra gyakorolt hatások).

Vörösfülű bülbül (*Pycnonotus jocosus*)

- Ázsiában őshonos bülbül.
- Terjedési útvonal:
állat-kereskedelem, állatkertek.
- Csak Spanyolországban van önfenntartó állománya, de több tagállamban is észlelték.
- Előzetesen minden tagállam támogatja felvételét.

Bóbitás mejnó (*Acridotheres cristatellus*)

- Dél-Kínában és Délkelet-Ázsiában őshonos bülbül.
- Terjedési útvonal:
állat-kereskedelem, állatkertek.
- Csak Portugáliában van önfenntartó állománya, de több tagállamban is észlelték.
- Előzetesen minden tagállam támogatja felvételét.

Kanadai hód (*Castor canadensis*)

- Észak-Amerikában őshonos rágcsálóféle.
- Terjedési útvonal: korábbi betelepítések utáni spontán terjedés.
- Önfenntartó állomány: Finnország és Németország, de több EU-s tagállamban vannak igazolt észlelések.
- Pozitív hatása miatt elég vegyes a megítélése a tagállamoknak.

Szikaszarvas (*Cervus nippon*)

- Kelet-Ázsiában őshonos szarvasféle.
- Terjedési útvonal: vadászat, szarvas farmok, állatkertek.
- Több európai uniós tagállamban már megtelepedett.
- **Legtöbb tagállam támogatja felvételét.**

Magyarországon a természetben előforduló, de egyelőre nem tömegesen jelenlévő fajok

Kínai papíreperfa (*Broussonetia papyrifera*)

- Kelet- és Délkelet-Ázsiában őshonos növényfaj.
- Terjedési útvonal: kertészet, dísznövénykereskedelem, botanikus kert.
- Sok európai uniós tagállamban már megtelepedett.
- Néhány tagállam nem támogatja felvételét (kereskedelemben betöltött szerep miatt).

Csíkos tányércsiga (*Marisa cornuarietis*)

- Közép- és Dél-Amerikában őshonos csigaféle.
- Terjedési útvonal: állat-kereskedelem, szennyeződés.
- Magyarországon és Spanyolországban van önfenntartó állománya.
- **Előzetesen minden tagállam támogatja felvételét.**

Ausztrál vörösollósrák (*Cherax quadricarinatus*)

- Ausztráliában és Pápua Új-Guineában őshonos rákféle.
- Terjedési útvonal: állat-kereskedelem.
- Egyedül Szlovéniában van önfenntartó állománya, de több európai uniós tagállamból van adata.
- Több tagállam ellenzi felvételét (speciális élőhely igény).

Mexikói törperák (*Faxonius immunis*)

- Észak-Amerikában őshonos rákféle.
- Terjedési útvonal: állat-kereskedelem, szennyeződés.
- Franciaországban és Németországban van önfenntartó állománya, de több európai uniós tagállamból van adata.
- Előzetesen minden tagállam támogatja felvételét.

Amerikai nyérc (*Neogale vison*)

- Észak-Amerikában őshonos menyétféle.
- Terjedési útvonal: szőrmeipar.
- Nagyon sok európai uniós tagállamban már megtelepedett.
- Korábban elsősorban a dán lobbi miatt megbukott, most is ellenzik, de a legtöbb tagállam hajlik a felvételére.

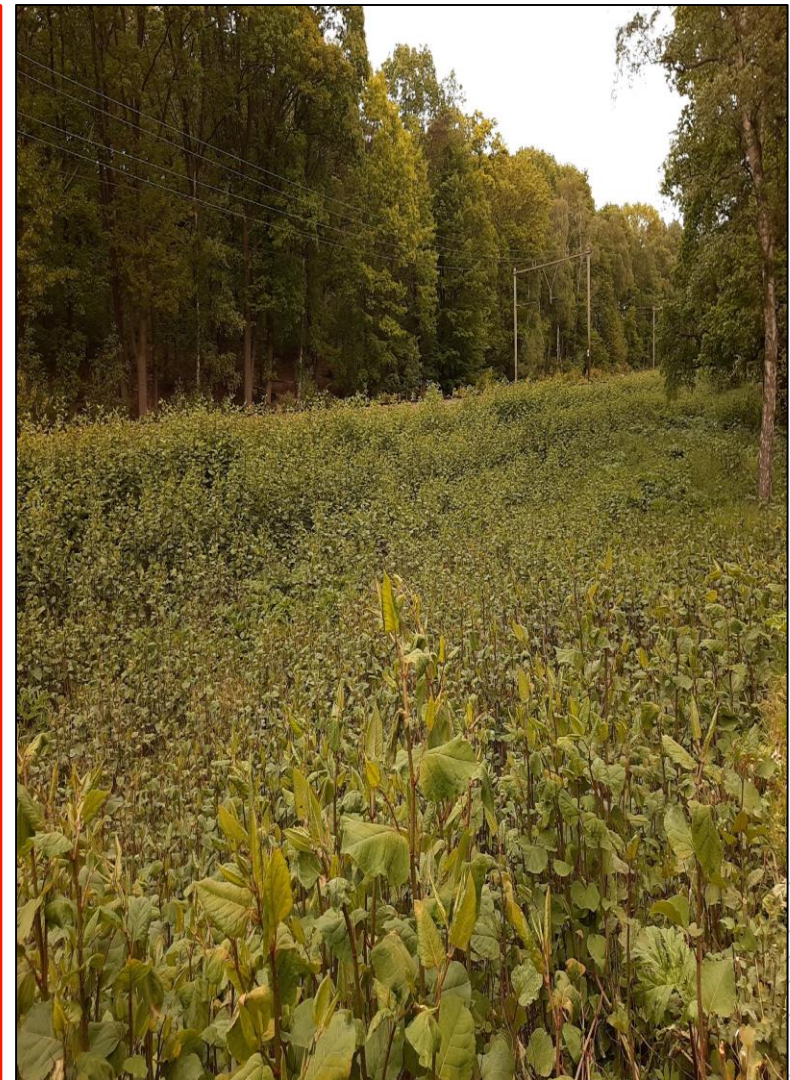
Magyarországon a természetben széles körben elterjedt fajok

Japánkeserűfű-fajok (*Reynoutria* spp.)

- Három faj:
 - japán óriáskeserűfű (*Reynoutria japonica*).
 - cseh japánkeserűfű (*Reynoutria bohemica*).
 - szahalin japánkeserűfű (*Reynoutria sachalinensis*).
- Terjedési útvonal: dísznövény-kereskedelem.
- Nagyon sok európai uniós tagállamban már megtelepedtek.
- Tagállamok felemás megítélése széles körben való elterjedése és kiirthatósága miatt.

A red speech bubble graphic with a white outline, containing the text 'Köszönjük a figyelmet!'. The bubble has a tail pointing downwards and to the left. The background features faint, curved lines in the top-left and bottom-right corners.

**Köszönjük a
figyelmet!**